

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W POLITYCE PAŃSTWA

Anna Jaskuła

Dyrektor

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17

tel./faks: +48 12 429 17 93

e-mail: biuro@pniec.org.pl

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

STOWARZYSZENIE GMIN POLSKA SIEĆ „ENERGIE CITÉS”

- jest **pozarządową organizacją *non-profit***, która od 1994 roku aktywnie promuje i wspiera zrównoważony rozwój energetyczny na poziomie lokalnym
- pomaga polskim samorządom w opracowaniu i wdrażaniu **lokalnych strategii energetycznych i ochrony klimatu**
- promuje **poprawę efektywności energetycznej i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych**
- członkami Stowarzyszenia są miasta i gminy z całej Polski

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

Polska Sieć
Energie Cities

PARTNERZY

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZENIA

- realizacja krajowych i międzynarodowych projektów ukierunkowanych na **zrównoważony rozwój energetyczny** miast i gmin
- organizacja **tematycznych** szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, podróży studyjnych, Dni Energii, lokalnych forów
- pomoc w **opracowaniu oraz wdrażaniu** Planów działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu, Planów gospodarki niskoemisyjnej (SEAP, SECAP, PGN)
- wspieranie **wymiany wiedzy i doświadczeń** pomiędzy gminami
- pomoc w znajdowaniu źródeł finansowania projektów proenergetycznych
- **wydawnicza** - poradników dla gmin, plakatów, broszur
- prowadzenie **stron internetowych i forów** wymiany doświadczeń
- publikacja **dobrych praktyk**
- **edukacja ekologiczna**

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

WYDAWNICTWA

Stowarzyszenie opracowało, wydało i bezpłatnie udostępnia:

- poradniki
- przegląd metodologii
- bazy **najlepszych praktyk** z zakresu efektywnego wykorzystania energii, OZE oraz instalacji zielonych dachów i ścian
- schematy i scenariusze lekcji
- filmy, broszury, ulotki i plakaty

Wszystkie materiały są dostępne na stronach www.pnec.org.pl

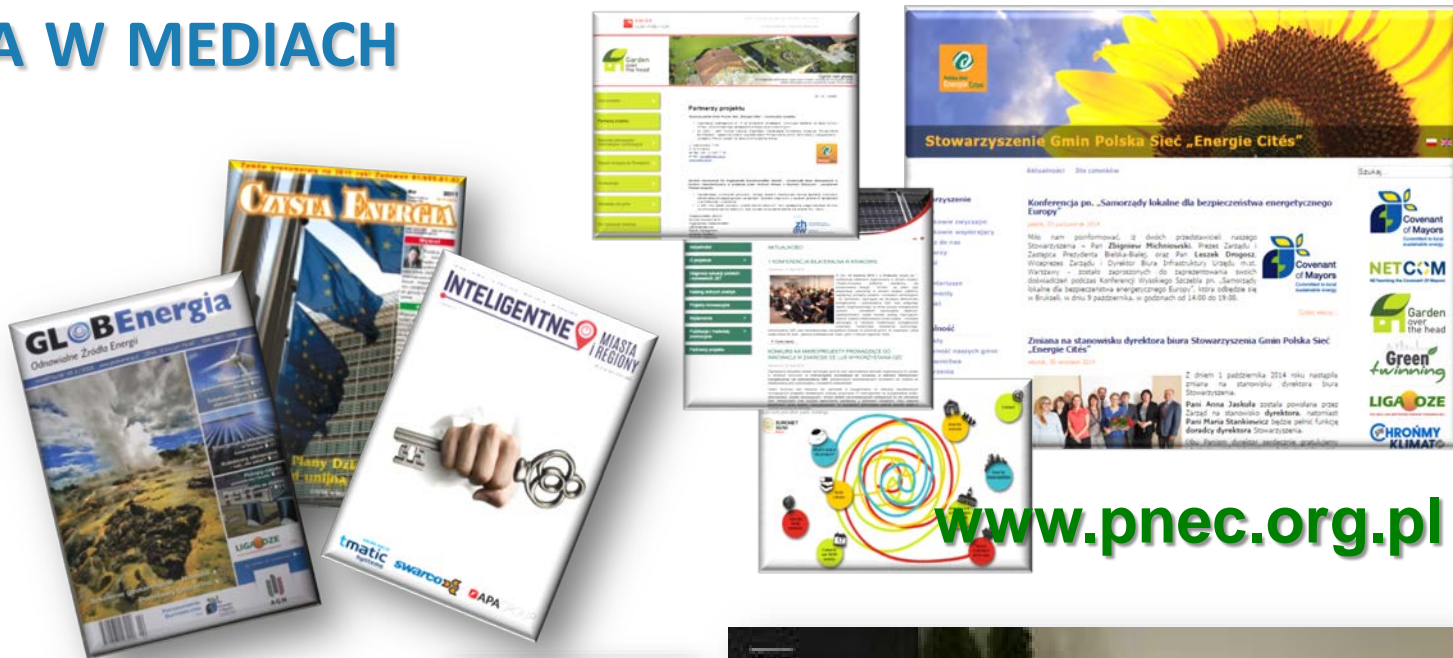
UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

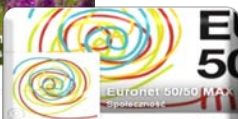
PROMOCJA W MEDIACH

- Internet
- prasa
- radio
- telewizja

www.pnec.org.pl

www.pnec.org.pl

„Polsko-norweska pomoc dla podniesienia efektywności energetycznej na Ukrainie”

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

CO STOWARZYSZENIE OFERUJE MIASTOM I GMINOM CZŁONKOWSKIM?

- udział w **realizacji innowacyjnych projektów** mających na celu poprawę efektywności energetycznej, lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i ochronę klimatu
- **wymianę** wiedzy i doświadczeń w kraju i za granicą
- możliwość **bezpłatnego udziału** w szkoleniach oraz podróżach studyjnych
- pomoc w organizacji wydarzeń i aktywizujących **społeczność**

lokalną

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

CO STOWARZYSZENIE OFERUJE MIASTOM I GMINOM CZŁONKOWSKIM?

- pomoc w **przygotowaniu i wdrażaniu** planów gospodarki niskoemisyjnej i strategii niskoemisyjnych
- **dostęp do baz danych** z przykładami udanych inwestycji w Polsce i na świecie
- darmowe **publikacje i materiały edukacyjne**
- korzystanie z międzynarodowych partnerskich kontaktów Stowarzyszenia
- **informacje o źródłach finansowania** inwestycji zmierzających do redukcji zużycia energii i ochrony środowiska naturalnego
- **promocję** na krajowym i międzynarodowym forum

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

PRZYŁĄCZ SIĘ DO NAS, JEŻELI CHCESZ

- Lepiej **zarządzać energią** w swoim mieście lub gminie
- **Zmniejszyć koszty** zużycia energii
- Efektywnie wykorzystywać lokalne **odnawialne źródła** energii budując **niezależność energetyczną**
- **Uczestniczyć** w realizacji projektów, **zyskać** nowe doświadczenia
- Nawiązać **współpracę** z nowymi partnerami
- **Wiedzieć** więcej nt. **oc** i źródeł finansowania działań w tym zakresie
- **Poprawić** **jakość** **powietrza** **mieszkańców** w swoim mieście lub gminie

RAMY PRAWNE - POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA UE

- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej UE wyznacza tzw. **pakiet klimatyczno-energetyczny**, który:
 - określa **konkretne cele** do osiągnięcia w zakresie redukcji zużycia energii i emisji CO₂
 - wprowadza **mechanizmy** mające umożliwić **realizację tych celów**
- **Pakiet „3x20%”** → zakłada osiągnięcie do **2020 roku** następujących celów:
 - redukcja emisji gazów cieplarnianych o **20%**
 - redukcja zużycia energii o **20%**
 - zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym do **20%**
- **Pakiet „2030”** → zakłada osiągnięcie do **2030 roku** następujących celów:
 - redukcję emisji gazów cieplarnianych o **40%**
 - redukcja zużycia energii o **27%**
 - zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym do **27%**

RAMY PRAWNE - POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA UE

- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej**
 - ustanawia **wspólne ramy działań** na rzecz promowania efektywności energetycznej w UE dla osiągnięcia celu wzrostu efektywności energetycznej o 20%
 - wskazuje na **wzorcową rolę sektora publicznego** w zakresie efektywności energetycznej
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków**
 - ma na celu **poprawę charakterystyki energetycznej budynków** w UE z uwzględnieniem warunków klimatycznych i lokalnych.
 - po 31 grudnia 2018 roku wszystkie **nowe budynki** zajmowane i będące **własnością władz publicznych** mają być budynkami **o niemal zerowym zużyciu energii**.
 - budynki zajmowane przez **władze publiczne** powinny dawać **dobry przykład** poprzez uwzględnianie rozważań środowiskowych i energetycznych i z tego powodu budynki powinny być **regularnie poddawane certyfikacji energetycznej**.
- **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych**

RAMY PRAWNE – POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI

- **Polityka energetyczna polski do 2030 r. – 6 podstawowych kierunków działania, w tym:**
 - **poprawa efektywności energetycznej kraju**, w tym dążenie do zapewnienia zero-energetycznego wzrostu gospodarczego i konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15
 - wzrost udziału OZE w całkowitym zużyciu w Polsce do 15% w 2020 roku
- **Krajowy plan działań na rzecz efektywności energetycznej 2014**
 - zawiera opis przyjętych i planowanych **środków poprawy efektywności energetycznej** w poszczególnych sektorach gospodarki, niezbędnych do realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią do 2016 r.
- **Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych**
 - określa polskie cele w zakresie udziału energii z OZE w sektorze transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia
 - cel ogólny - osiągnięcie w 2020 r. 15,5 proc. udziału OZE w zużyciu energii końcowej brutto

RAMY PRAWNE – POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI

- **Prawo energetyczne – obowiązki gminy:**
 - planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy
 - planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy
 - finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych na obszarze gminy
- **Ustawa o efektywności energetycznej**
 - określa zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej oraz środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze
- **Ustawa o odnawialnych źródłach energii**
 - zawiera zapisy dotyczące wsparcie energetyki odnawialnej za pomocą aukcji OZE oraz systemu taryf gwarantowanych dla mikroinstalacji

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

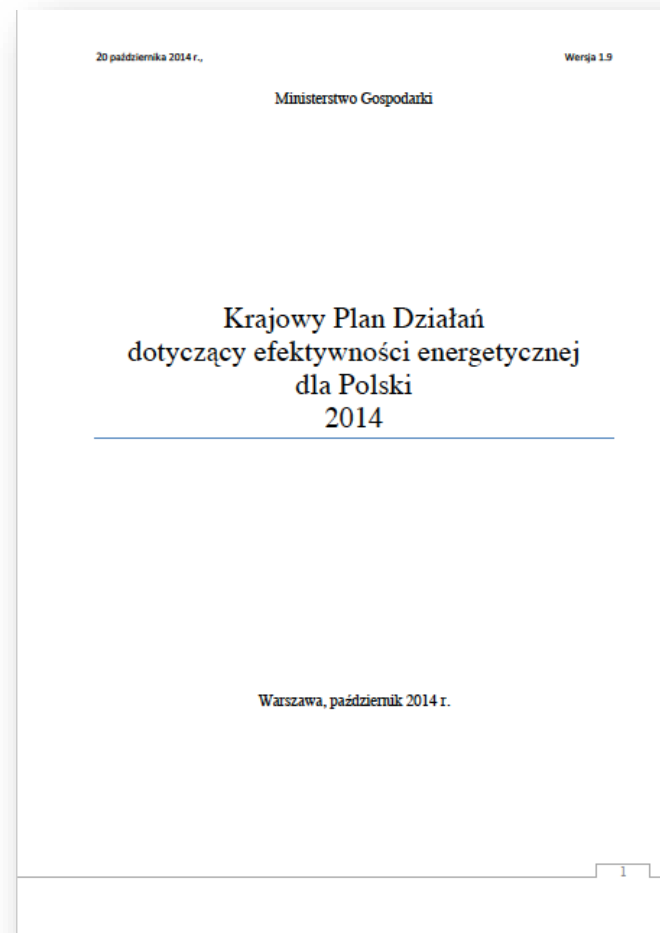
KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ DOTYCZĄCY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ DLA POLSKI 2014

został przyjęty przez Radę Ministrów 20.10.2014 r.

Zawiera opis **planowanych środków poprawy efektywności energetycznej** określających działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w **poszczególnych sektorach gospodarki**, niezbędnych dla realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią na 2016 r., a także środków służących osiągnięciu ogólnego celu w zakresie efektywności energetycznej rozumianego, jako **uzyskanie 20 % oszczędności w zużyciu energii pierwotnej w Unii Europejskiej do 2020 r.**

Źródło: www.me.gov.pl

„Polsko-norweska pomoc dla podniesienia efektywności energetycznej na Ukrainie”

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Association
«Energy Efficient
Cities of Ukraine»

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

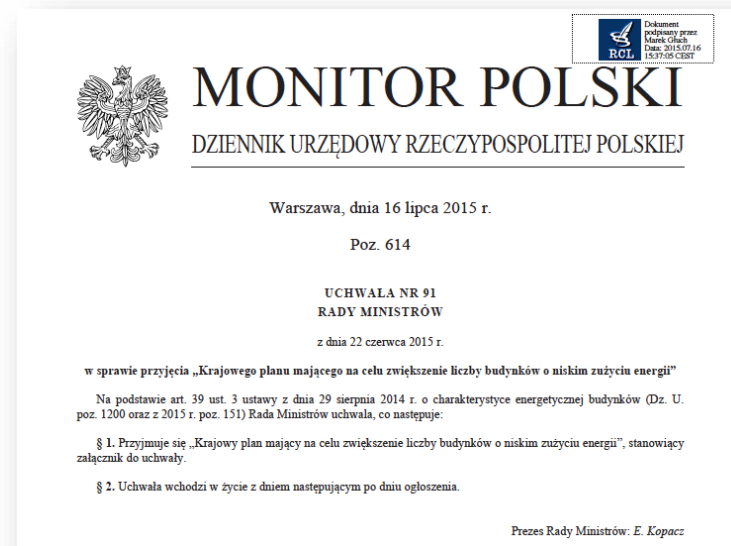
KRAJOWY PLAN MAJĄCY NA CELU ZWIĘKSZENIE LICZBY BUDYNKÓW O NISKIM ZUŻYCIU ENERGII

opracowano na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r.

o Charakterystyce energetycznej budynków, która wdraża część postanowień dyrektywy 2010/31/UE do krajowego porządku prawnego.

Dokument przyczynia się również do **uporządkowania zagadnień merytorycznych** oraz **zwrócenia uwagi na potrzebę poprawy efektywności energetycznej w sektorze budynków.**

Treść dokumentu pośrednio ma przybliżyć cel główny, którym jest zapewnienie, **aby do dnia 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii** oraz **po dniu 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii.**

Źródło: Krajowy Plan mający na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii, Warszawa, 2015 r.

ŹRÓDŁA ENERGII WYKORZYSTYWANEJ W BUDYNKACH

Zużycie energii w budynkach oraz struktura paliw używanych w celach grzewczych są **kluczowe** z punktu widzenia **rozwoju gospodarki niskoemisyjnej**. Stan polskiej infrastruktury odbiega od średniej unijnej w obu tych obszarach.

Polska cechuje się wyjątkowo **wysokim**, na tle Unii Europejskiej, **udziałem węgla w zużyciu finalnym energii w budynkach** mieszkalnych (30%) i niemieszkalnych (10%). **Ponad połowa wykorzystywanego w europejskich budynkach węgla spalana jest w Polsce.**

Indywidualne ogrzewanie oparte na spalaniu węgla w małych, nieposiadających filtrów instalacjach stwarza problem szkodliwych dla zdrowia i środowiska tzw. **niskich emisji**.

Jest on szczególnie poważny w obszarach o wysokiej koncentracji zabudowy. Ponadto w starszych budynkach funkcjonują **nieefektywne energetycznie** piece opalane węglem **zużywające relatywnie więcej paliwa niż nowsze urządzenia**.

ŹRÓDŁA ENERGII WYKORZYSTYWANEJ W BUDYNKACH

Ogrzewanie pomieszczeń i wody użytkowej dominuje w strukturze zużycia energii w polskich budynkach. Na ten cel przeznaczane jest niemal **85% energii w budynkach mieszkalnych i ok. 60% w budynkach niemieszkalnych.**

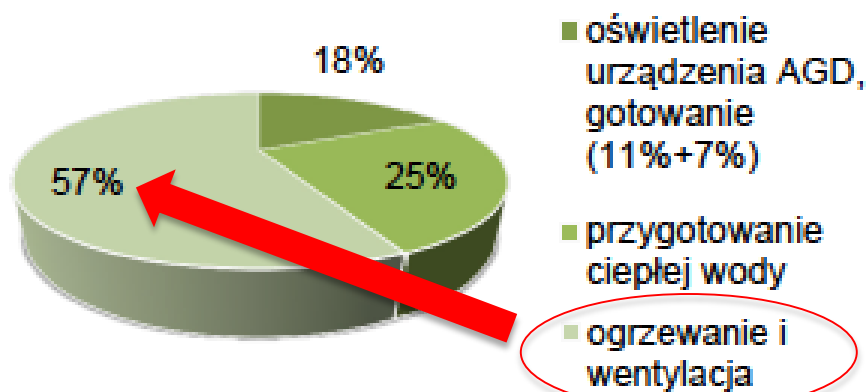
Kluczowym wskaźnikiem dla oceny efektywności energetycznej i emisyjności budynków jest ilość energii zużywana na ogrzanie 1 m² pow.

Wykorzystanie energii w celach grzewczych w przeliczeniu na powierzchnię wykazuje tendencję spadkową, co **wynika z termomodernizacji budynków.**

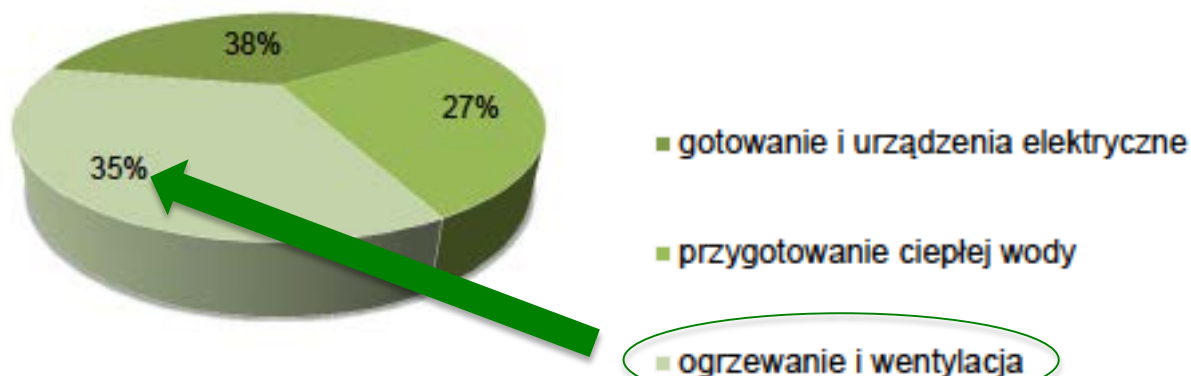
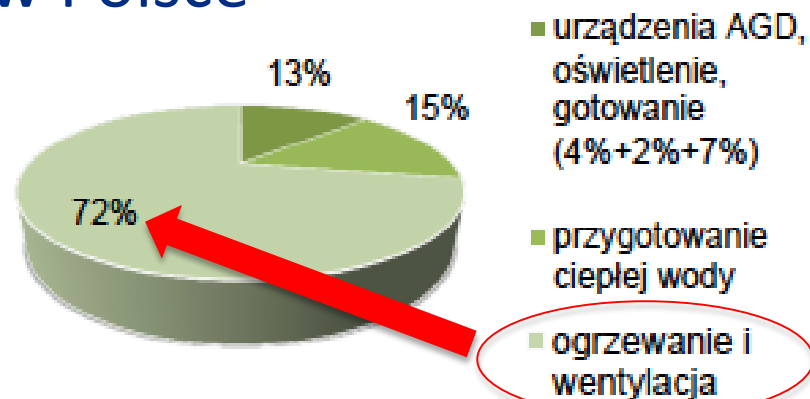
Jednak proces ten jest **hamowany** przez rosnące zapotrzebowanie na ocieplenie dotąd niedogrzanych pomieszczeń, stąd **poprawa efektywności energetycznej budynków w znacznym stopniu przekłada się na zwiększenie komfortu osób** w nich przebywających, ale nie na bezwzględny spadek zużycia energii.

STRUKTURA ZUŻYCIA ENERGII W BUDYNKACH MIESZKALNYCH

w UE

w Polsce

zalecana przez
Międzynarodową
Agencję Energetyczną

POPRAWA STANDARDU ENERGETYCZNEGO ISTNIEJĄCYCH BUDYNKÓW

W Polsce realizowany jest **program termomodernizacji budynków**, który wprowadzono już w 1999 r. na podstawie *Ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych*.

Program ten ma na celu zapewnienie **technicznego i finansowego wsparcia** projektów w zakresie oszczędności energii w budynkach.

Od 1999 r. do końca 2013 r. fundusz został zasilony kwotą **1 mld 555 mln zł**.

Z funduszu termomodernizacyjnego wypłacane są **premie** termomodernizacyjne, remontowe oraz kompensacyjne.

POPRAWA STANDARDU ENERGETYCZNEGO ISTNIEJĄCYCH BUDYNKÓW

W okresie 14 lat funkcjonowania Ustawy termomodernizacyjnej programem objęto w sposób bezpośredni **kilkadziesiąt tysięcy budynków**.

Funkcjonowanie tej ustawy wywarło również **pozytywny wpływ na standardy termomodernizacyjne** w całym budownictwie, szczególnie jeśli chodzi o **grubość izolacji cieplnej**, która to wartość w praktyce **wzrosła na przestrzenie 10 lat trzykrotnie**.

Programy nakierowane na poprawę zarządzania energią w budynkach prowadzi również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

WZORCOWA ROLA BUDYNKÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE RACJONALNEGO WYKORZYSTYWANIA ENERGII

Zmodernizowana *Dyrektywa 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków* zobowiązuje państwa członkowskie do **stworzenia takich warunków prawnych i rynkowych, aby od 31.12.2020 r. wszystkie nowo powstające budynki prawie nie zużywały energii**. W przypadku budynków zajmowanych przez **władze publiczne oraz stanowiących ich własność** ma to nastąpić wcześniej **od 31.12.2018 r.**

Pożądaną jest **upowszechnianie praktycznych działań, które informują** osoby korzystające z budynków administracji publicznej o **inicjatywach podejmowanych w zakresie oszczędnego wykorzystywania energii**, np. poprzez stosowanie krótkich komunikatów dotyczących **metod ograniczających zużycie energii w konkretnym budynku** (np. nalepek informujących o stosowaniu energooszczędnego oświetlenia, przeciwdziałaniu przegrzewaniu pomieszczeń, automatycznym wyłączaniu zbędnych urządzeń oraz oszczędnościach generowanych dzięki podjętym inicjatywom).

WZORCOWA ROLA SAMORZĄDÓW LOKALNYCH

Samorządy lokalne mają do odegrania wzorcową rolę w realizacji unijnych i krajowych celów energetycznych, co wiąże się z ich poczwórną rolą:

- **konsumenta energii**
 - budynki i obiekty komunalne
 - oświetlenie publiczne
 - transport publiczny
- **producenta i dostawcy energii**
- **regulatora i inwestora w obszarach ze zużyciem energii**
 - zagospodarowanie przestrzenne
 - planowanie rozwoju transportu
- **motywatora**

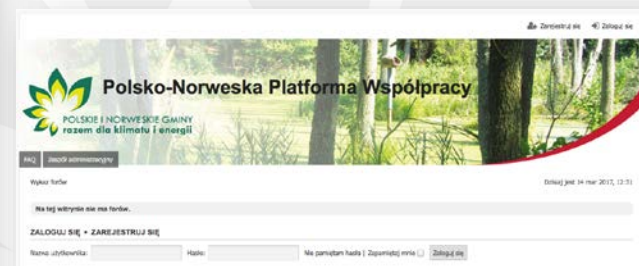
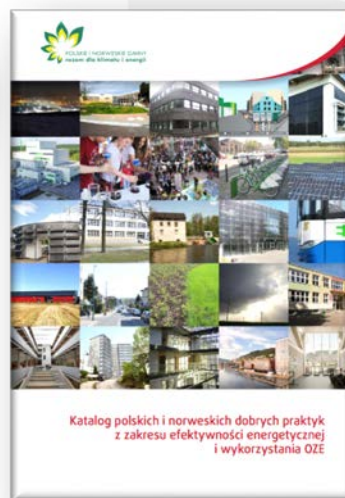

POLSKO-NORWESKA PLATFORMA WSPÓŁPRACY DLA POSZANOWANIA ENERGII I KLIMATU

Koordynator	Związek Miast Polskich
Dofinansowanie	Fundusz Współpracy Dwustronnej (FWD) w ramach NMF 2009-2014
Partnerzy	Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” – polski partner Norweski związek władz lokalnych i regionalnych – norweski partner
Czas trwania	styczeń 2016 – kwiecień 2017
Cel	nawiązanie i wzmocnienie współpracy bilateralnej pomiędzy polskimi i norweskimi samorządami lokalnymi (JST), polegającej zwłaszcza na wymianie doświadczeń, wiedzy, technologii i najlepszych praktyk w obszarze efektywności energetycznej (EE) i wykorzystania OZE w sektorze komunalnym (w tym w budynkach użyteczności publicznej)

POLSKO NORWESKA PLATFORMA WSPÓŁPRACY... 1 FAZA PROJEKTU

Faza diagnostyczna (4 miesiące) - przeanalizowanie aktualnej sytuacji i dobrych praktyk w zakresie EE i wykorzystania OZE w Polsce i Norwegii oraz stworzenie mechanizmów umożliwiających efektywny dialog i wymianę doświadczeń pomiędzy podmiotami z obu krajów.

www.razemdlaklimatu.eu

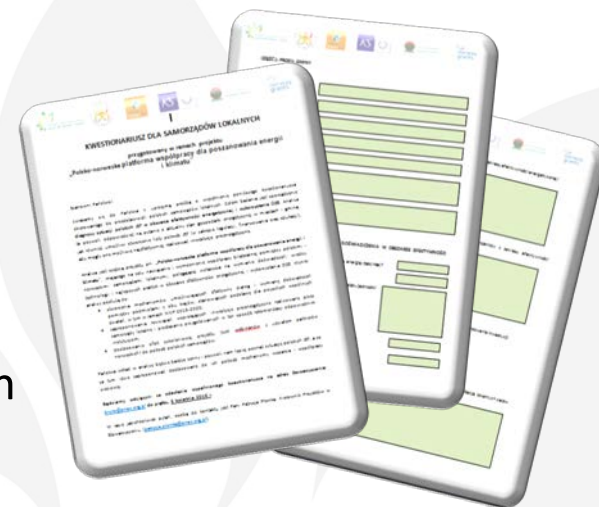
DIAGNOZA SYTUACJI JST W OBSZARZE EE I WYKORZYSTANIA OZE

Celem diagnozy było rozpoznanie i opisanie aktualnej sytuacji polskich i norweskich samorządów lokalnych w obszarze efektywności energetycznej i wykorzystania OZE, w tym udzielenie odpowiedzi na pytania:

- ❖ jaki jest poziom **świadomości energetycznej** miast i gmin?
- ❖ jak obecnie wygląda **gospodarowanie energią** na poziomie lokalnym?
- ❖ jakie są najważniejsze **bariery i wyzwania** stojące przed miastami i gminami dążącymi do realizacji swoich celów energetycznych?
- ❖ jakie **czynniki zewnętrzne** mogą wesprzeć miasta i gminy w realizacji ich celów energetycznych?
- ❖ jakie są **najważniejsze potrzeby** miast i gmin w zakresie poprawy EE i wykorzystania OZE?

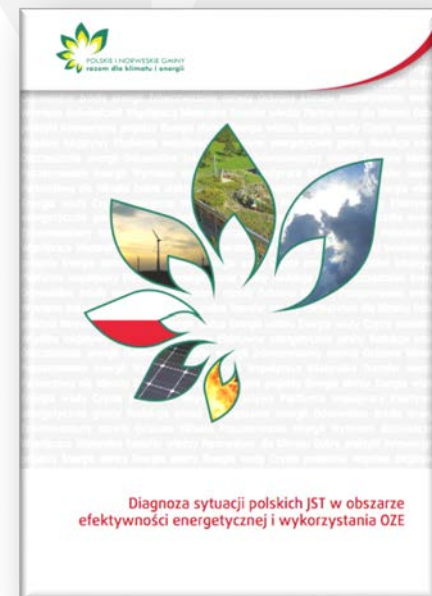
DIAGNOZA SYTUACJI JST W OBSZARZE EE I WYKORZYSTANIA OZE – ŹRÓDŁA DANYCH

- spotkania samorządowej Grupy Wymiany Doświadczeń
- badanie ankietowe przeprowadzone wśród JST
- internetowy System Analiz Samorządowych (SAS) ZMP
- materiały własne partnerów projektu
- materiały i wnioski ze spotkań i warsztatów tematycznych
- materiały zewnętrzne

DIAGNOZA SYTUACJI JST W OBSZARZE EE I WYKORZYSTANIA OZE – ZAKRES TEMATYCZNY

1. Wprowadzenie
2. Ramy prawne, ekonomiczne i społeczne planowania energetycznego i zarządzania energią na poziomie lokalnym
3. Aktualny stan planowania energetycznego i zarządzania energią w polskich miastach i gminach
4. Analiza barier i wyzwań związanych z planowaniem energetycznym i zarządzaniem energią na poziomie lokalnym
5. Analiza potencjalnych czynników wspierających proces planowania energetycznego i zarządzania energią
6. Analiza potrzeb samorządów lokalnych w obszarze efektywności energetycznej i wykorzystania OZE
7. Perspektywa rozwoju aktualnej sytuacji JST w obszarze efektywności energetycznej i wykorzystania OZE
8. Podsumowanie

DIAGNOZA SYTUACJI JST W OBSZARZE EE I WYKORZYSTANIA OZE - **WNIOSKI**

- poziom świadomości energetycznej samorządów lokalnych
 - rosnący poziom świadomości energetycznej władz lokalnych
 - rosnący poziom świadomości energetycznej pracowników departamentów bezpośrednio zaangażowanych w projekty i inicjatywy proenergetyczne
 - konieczność edukacji pozostałych pracowników administracji lokalnej (działy księgowo, prawne, ...) w kwestii specyficznych aspektów projektów i inicjatyw proenergetycznych
- tworzenie stanowisk/jednostek ds. zarządzania energią
 - nadal nie jest powszechną praktyką tworzenie osobnych stanowisk/jednostek ds. zarządzania energią, choć coraz więcej gmin decyduje się na takie rozwiązanie bądź je rozważa;
 - w chwili obecnej najczęściej kwestiami i projektami energetycznymi zajmują się:
 - wydziały ochrony środowiska
 - wydziały gospodarki komunalnej
 - wydziały infrastruktury
 - wydziały inżyniera miasta
 - wydziały rozwoju miasta
 - wydziały funduszy europejskich

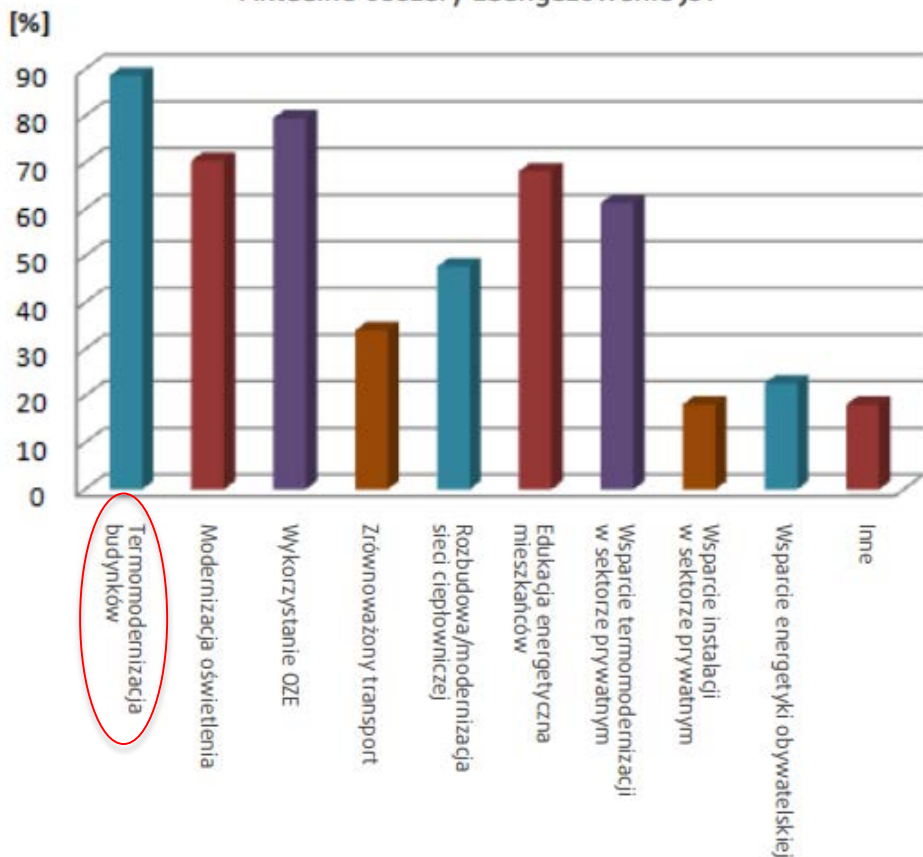
DIAGNOZA SYTUACJI JST W OBSZARZE EE I WYKORZYSTANIA OZE - **WNIOSKI**

- ☛ kompleksowe programy energetyczne w gminach
 - projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
 - plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
 - plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN)
 - plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)
 - plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)

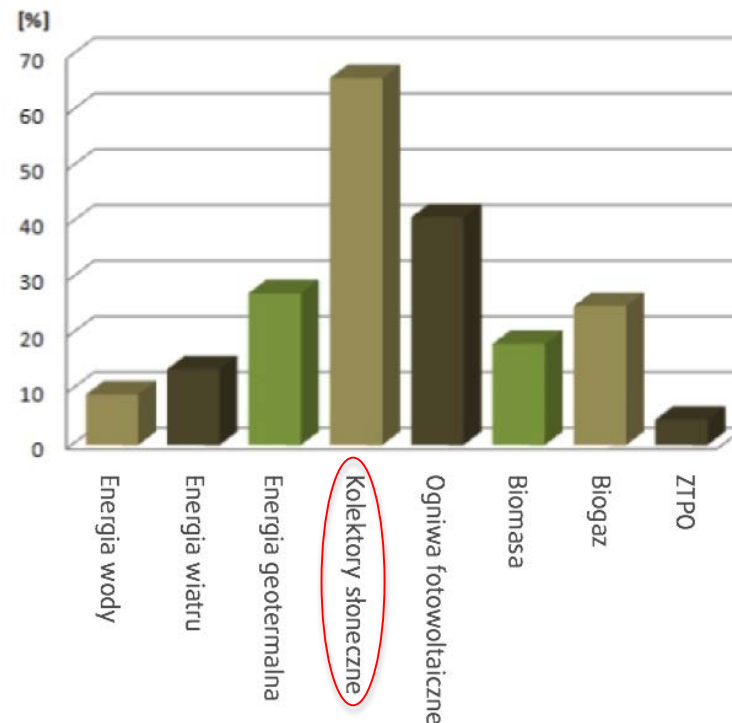
- ☛ obszary najczęściej podejmowanych działań
 - termomodernizacja budynków komunalnych
 - instalacja odnawialnych źródeł energii
 - modernizacja oświetlenia ulicznego

Najważniejsze obszary, w których gminy realizują działania (z badania ankietowego)

Aktualne obszary zaangażowania JST

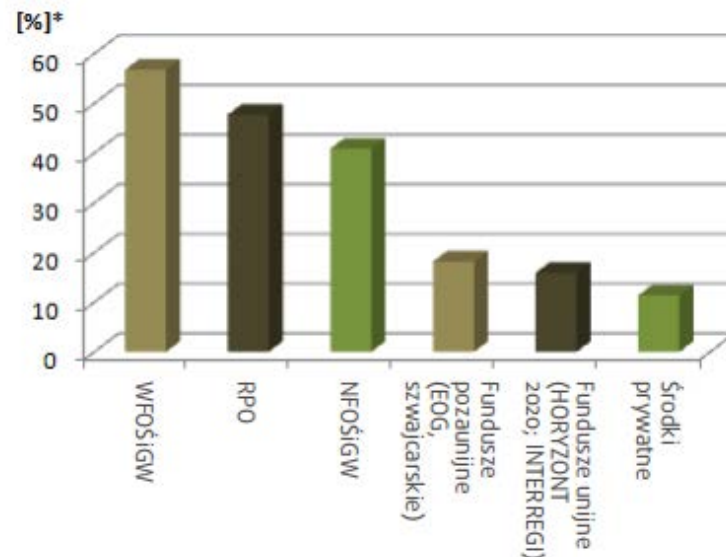

Aktualne inwestycje w obszarze OZE

Główne źródła finansowania inwestycji i projektów proenergetycznych

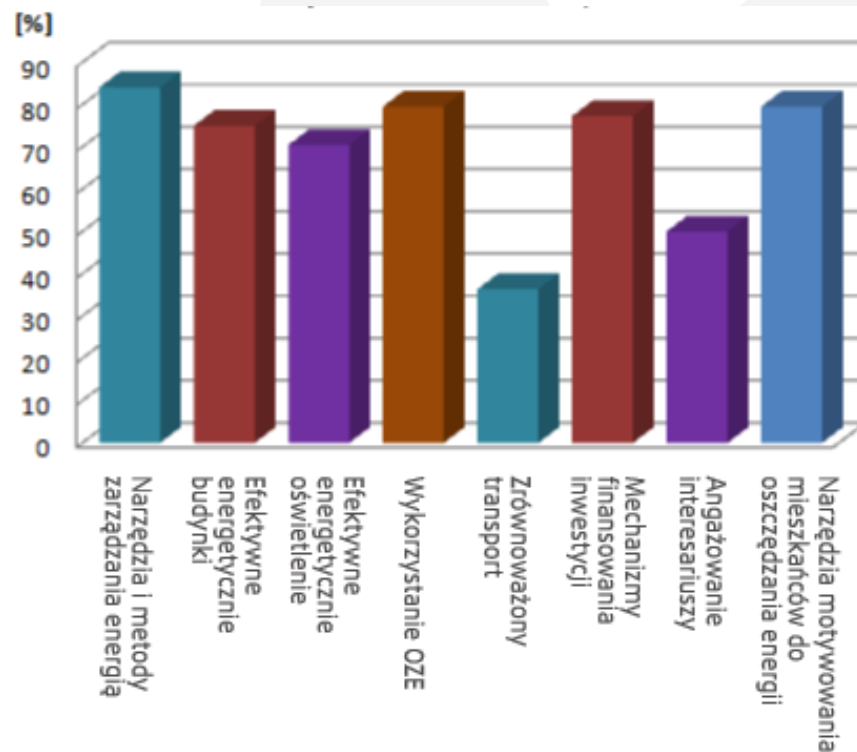
- środki własne
- środki zewnętrzne dystrybuowane na poziomie krajowym
 - **regionalne programy operacyjne (w tym w ramach ZIT)**
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia
 - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
 - **środki NFOŚiGW (KAWKA, SOWA)**
 - **środki WFOŚiGW**
- środki zewnętrzne dystrybuowane na poziomie UE
- inne środki zewnętrzne:
 - Szwajcarsko-Polski Program Współpracy
 - MF EOG
- środki inwestorów prywatnych (w tym środki własne przedsiębiorstw energetycznych, środki partnerów prywatnych, środki mieszkańców – współfinansowanie)
- relatywnie niski poziom wykorzystania alternatywnych źródeł finansowania np. PPP, ESCO, PICO czy tworzenie funduszy odnawialnych.

OBSZARY ZAINTERESOWANIA JST

Na wzrastające zaangażowanie JST w projekty i inicjatywy zakresu EE i OZE wpływ mają:

- rosnąca **świadomość** energetyczna społeczeństwa (w tym władz lokalnych)
- stała obecność** tematu zrównoważonej energii w europejskiej debacie publicznej
- zaangażowanie UE w **realizację ambitnych celów** klimatyczno-energetycznych
- coraz większa **dostępność i malejące koszty wielu** proenergetycznych technologii i rozwiązań
- konieczność **rozwiązania problemu niskiej emisji** znacznie pogarszającej jakość życia w wielu europejskich miastach
- konieczność **redukcji gminnych kosztów** bieżących, których istotny składnik stanowią koszty zużycia paliw i energii

Komunikacja z mieszkańcami i lokalnymi interesariuszami

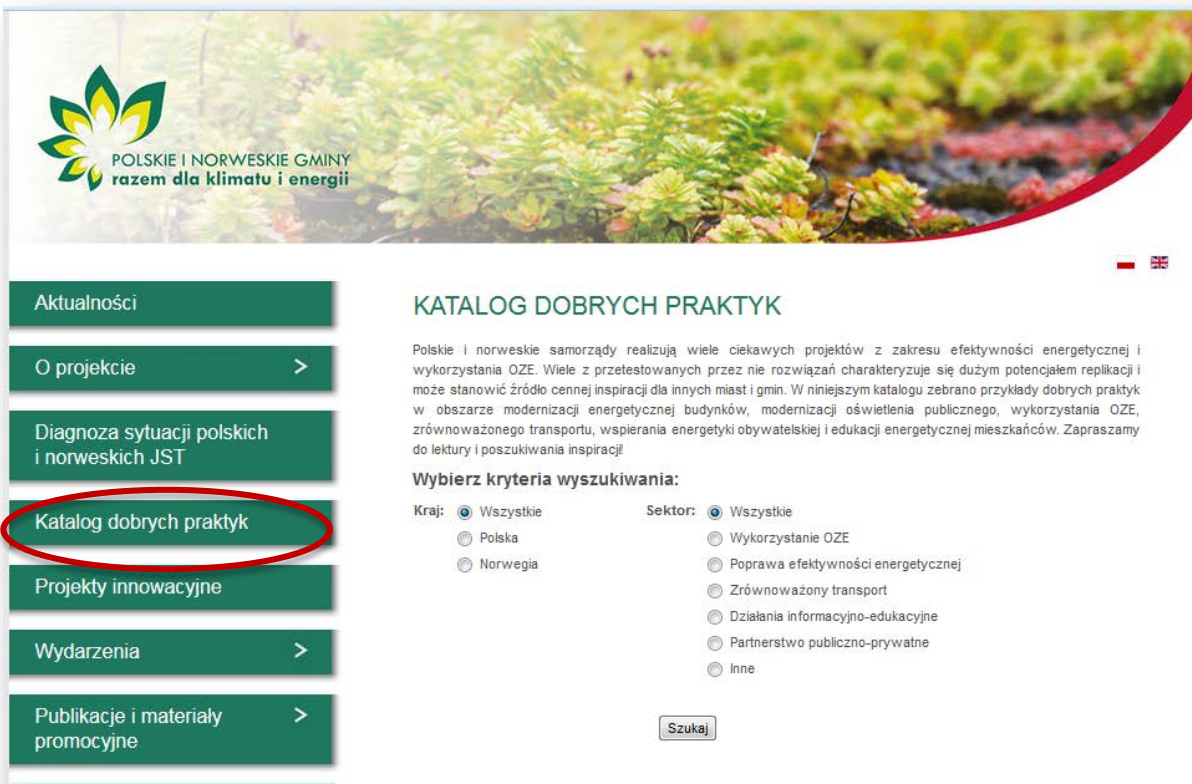
- ma **charakter jednostronny** i polega na przekazywaniu informacji przez gminę, prowadzeniu działań edukacyjnych itd.
- konieczność **zaangażowania mieszkańców** w aktywny dialog i włączenia we wspólne działania

Samorządy zainteresowane **wymianą doświadczeń**, nawiązaniem **współpracy** oraz realizacją ambitnych projektów proenergetycznych wspólnie z innymi gminami i organizacjami, mają możliwość zaangażowania się w różnego rodzaju **inicjatywy i sieci współpracy**, zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym.

Istotne wyzwania dla JST

- zmniejszenie dostępności** dotacji bezzwrotnych po 2020 roku,
- ograniczony udział emisji** z sektora komunalnego w całkowitej wielkości emisji z obszaru gminy (a co za tym idzie ograniczona możliwość zmniejszenia tej emisji przy koncentrowaniu się wyłącznie na działaniach w tym sektorze)
- konieczność **adaptacji do zmian klimatu**

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK W ZAKRESIE EE I WYKORZYSTANIA OZE

 POLSKIE I NORWESKIE GMINY
razem dla klimatu i energii

Aktualności

O projekcie >

Diagnoza sytuacji polskich i norweskich JST

Katalog dobrych praktyk

Projekty innowacyjne

Wydarzenia >

Publikacje i materiały promocyjne >

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK

Polskie i norweskie samorządy realizują wiele ciekawych projektów z zakresu efektywności energetycznej i wykorzystania OZE. Wiele z przetestowanych przez nie rozwiązań charakteryzuje się dużym potencjałem replikacji i może stanowić źródło cennej inspiracji dla innych miast i gmin. W niniejszym katalogu zebrano przykłady dobrych praktyk w obszarze modernizacji energetycznej budynków, modernizacji oświetlenia publicznego, wykorzystania OZE, zrównoważonego transportu, wspierania energetyki obywatelskiej i edukacji energetycznej mieszkańców. Zapraszamy do lektury i poszukiwania inspiracji!

Wybierz kryteria wyszukiwania:

Kraj: Wszystkie
 Polska
 Norwegia

Sektor: Wszystkie
 Wykorzystanie OZE
 Poprawa efektywności energetycznej
 Zrównoważony transport
 Działania informacyjno-edukacyjne
 Partnerstwo publiczno-prywatne
 Inne

 POLSKIE I NORWESKIE GMINY
razem dla klimatu i energii

Katalog polskich i norweskich dobrych praktyk z zakresu efektywności energetycznej i wykorzystania OZE

Podniesienie efektywności energetycznej budynków na drodze renowacji - REBUS

kwiecień 2016 – marzec 2021

Koordynator: Florencka Agencja Energetyczna (IT)

Dofinansowanie: INTERREG EUROPE

Partnerzy: 8 partnerów z 8 krajów Europy, w tym nasze Stowarzyszenie z Polski

Budżet PNEC: 157 646 EUR

Cel: Cel 1: **pomoc** samorządom lokalnym w **poprawie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej** poprzez zaprojektowanie tzw. „ścieżki renowacji energetycznej budynków” (ŚREB), obejmującej zaplanowanie, wykonanie oraz monitoring odpowiednich prac renowacyjnych w budynkach należących do miasta/gminy.

Cel 2: **usprawnienie wybranych instrumentów** wsparcia przeznaczonych dla samorządów lokalnych podejmujących działania w ww. zakresie

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

Na drodze do efektywności poprzez ograniczenie zużycia energii - TOGETHER

czerwiec 2016 – maj 2019

Koordynator: Prowincja Treviso (IT)

Dofinansowanie: INTERREG CENTRAL EUROPE

Partnerzy: 8 partnerów z 7 krajów Europy Środkowej, w tym nasze Stowarzyszenie z Polski

Budżet PNEC: 347 610 EUR

Cel: promocja koncepcji **zintegrowanego zarządzania energią** w budynkach użyteczności publicznej poprzez **wprowadzenie w wybranych z nich rozwiązań organizacyjnych, technicznych i finansowych** prowadzących do ograniczenia zużycia energii oraz zmianę zachowań ich użytkowników.

UKRAIŃSKIE, POLSKIE I NORWESKIE DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W GOSPODARCE MIEJSKIEJ

KIJÓW, 25-26 STYCZNIA 2018 R.

Dziękuję za uwagę!

Anna Jaskuła

Dyrektor

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités”

31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17

tel./faks: +48 12 429 17 93

e-mail: biuro@pniec.org.pl